

[Alfred Bøgh.]

jo helt forståeligt — at nogle fremhæver én side af forliget som det væsentlige, og andre fremhæver en anden side. Sådan vil det vel altid være, når partier, som ser forskelligt på mange ting, skal gå sammen om løsningen af en påtrængende dagens opgave af et sådant omfang, som det her er sket. Tilbage står imidlertid, at de 4 partier hver for sig har fundet, at det foreliggende kompleks af aftaler som en helhed bidrog mere til løsning af de store vanskeligheder, vort samfund er bragt ud i, end en sprængning af forhandlingerne — selv om også intet parti vel 100 pct. fik sine ønsker opfyldt.

Jeg skal da ikke bestride, at den tanke kan have været nærliggende, at den uheldige udvikling i vor økonomi i så høj grad skyldes flertalsregeringens politik, at det også måtte tilkomme den og den alene at bøde på disse vanskeligheder. Med andre ord: man skulle lade regeringen ligge, som den selv har reddt. Der er jo blot det ved det, at en regering reder ikke alene for sig selv, men også i vid udstrækning for hele det danske samfund. En fortsættelse af den uheldige udvikling, vi var kommet ind i, ville ikke alene være faldet tilbage på regeringen, men være gået ud over hele vort samfunds økonomi og trivsel, og den kunne ikke have undgået at volde ubodelig skade for alle grupper i vort samfund.

Derfor er situationen den, at vi alle under ansvar må erkende, at det er mere påtrængende at forsøge at fællesskab at løse vanskelighederne end at straffe dem, som efter vor mening i ikke ringe grad har bidraget til at skaffe os dem på halsen.

Vi står som nævnt over for indførelsen af et nyt led i vor skatte- og afgiftspolitik, nemlig den almindelige omsætningsafgift, og vi bringer os dermed på linje med praktisk taget alle andre lande i Vesteuropa, hvor denne skatteform også har holdt sit indtog. Nu skal vi jo huske på, at omsætningsafgift ikke er noget, vi får, men noget, vi skal betale. Det har naturligvis præget

den hjertelighed, hvormed vi — i hvert fald i mit parti — hilser den velkommen som en isoleret foranstaltning. Det er ikke og kan ikke være et mål i sig selv at tage penge fra folk. Det kan vel endog være et spørgsmål, om omsætningsafgiften i sig selv på længere sigt bidrager til den balance i udviklingen, som vi alle ønsker.

Vi må imidlertid erkende, at den økonomiske udvikling herhjemme alt for længe har fået lov til at løbe i et forkert spor og har bragt os så tæt på de store vanskeligheder, at der ingen vej var uden om en udslettelse af en del af den overskydende købekraft. I denne akutte situation — ikke alene som den allerede er forløbet, men også med udsigterne til, at de skete omkostnings- og prisstigninger igennem juli-pristallet må forventes uundgåeligt at udløse i hvert fald én ny pristalsportion til oktober — var der vel ingen vej uden om omsætningsafgiften, og den blev i den øjeblikkelige situation prisen for fortidens fejl.

Vi har diskuteret, om denne pris skulle opkræves i den ene eller den anden form. Jeg skal ikke her komme nærmere ind på denne diskussion, men vil alligevel af resultatet uddrage, at det fra alle sider blev erkendt, at en omsætningsafgift med væsentlige undtagelser ikke lader sig gennemføre i detailledet. Jeg tror, at dette er rigtigt, og for venstres vedkommende hilser vi med tilfredshed, at man til sidst fra praktisk taget alle sider har taget konsekvensen heraf, ikke mindst af hensyn til de detailhandlere, man ellers ville have beredt så store vanskeligheder.

Når dette er sagt om omsætningsafgiftens form og om omsætningsafgiften i den øjeblikkelige økonomiske situation, kommer vi ikke uden om, at den samtidig er noget andet og mere — eller rettere sagt: at den i løbet af den lange forhandlingsfase er blevet noget andet og mere end i regeringens oprindelige oplæg. Jeg tror, at vi her står ved noget af det væsentligste og noget af det mest positive i det forlig, som nu er sluttet, nemlig at vi har skabt mulighederne